

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2019/67

Karar Sayısı : 2019/49

Karar Tarihi : 26/6/2019

R.G. Tarih – Sayı : Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Bakırköy 2. Aile Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 300. maddesinin birinci fıkrasının Anayasa'nın 2., 5., 10., 13., 17. ve 36. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Tanımanın iptali davasında itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un itiraz konusu kuralın da yer aldığı 300. maddesi şöyledir:

“3. Hak düşürücü süreler

Madde 300- Tanıyanın dava hakkı, iptal sebebinin öğrenildiği veya korkunun etkisinin ortadan kalktığı tarihten başlayarak bir yıl ve her hâlde tanımanın üzerinden beş yıl geçmekle düşer.

İlgililerin dava hakkı, davacının tanımayı ve tanıyanın çocuğun babası olamayacağını öğrendiği tarihten başlayarak bir yıl ve her hâlde tanımanın üzerinden beş yıl geçmekle düşer.

Çocuğun dava hakkı, ergin olmasından başlayarak bir yıl geçmekle düşer.

Yukarıdaki süreler geçtiği hâlde gecikmeyi haklı kılan sebep varsa, sebebin ortadan kalkmasından başlayarak bir ay içinde dava açılabilir.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında başvuru kararı ve ekleri, Raportör Cengiz ERTEN tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un “Anayasaya aykırılığın mahkemelerce ileri sürülmesi” başlıklı 40. maddesinde Anayasa Mahkemesine itiraz yoluyla yapılacak başvurularda izlenecek yöntem belirtilmiştir. Maddenin (1) numaralı fıkrasında, bir davaya bakmakta olan mahkemenin bu davada uygulanacak bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda anılan fıkrada sayılan belgeleri dizi listesine

bağlayarak Anayasa Mahkemesine göndereceği kurala bağlanmış; fıkranın (a) bendinde “*İptali istenen kuralların Anayasanın hangi maddelerine aykırı olduklarını açıklayan gerekçeli başvuru kararının aslı*”, (b) bendinde “*Başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneği*”, (c) bendinde “*Dava dilekçesi, iddianame veya davayı açan belgeler ile dosyanın ilgili bölümlerinin onaylı örnekleri*” Mahkemeye gönderilecek belgeler arasında sayılmıştır. Maddenin (4) numaralı fıkrasında ise açık bir şekilde dayanaktan yoksun veya yöntemine uygun olmayan itiraz başvurularının Anayasa Mahkemesi tarafından esas incelemeye geçilmeksizin gerekçeleriyle reddedileceği hükme bağlanmıştır.

3. İçtüzük’ün 46. maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde de “*Başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneği*”, (b) bendinde “*Dava dilekçesi, iddianame veya davayı açan belgeler ile dosyanın ilgili bölümlerinin onaylı örnekleri*”, (c) bendinde “*Dava dosyasında sunulan belgelerin tarih sırasına göre başlıklar hâlinde sıralandığı dizi pusulası*” Anayasa Mahkemesine sunulacak belgeler arasında sayılmıştır.

4. İçtüzük’ün 49. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde ise Anayasa Mahkemesince yapılan ilk incelemede başvuruda eksikliklerin bulunduğu tespit edilmesi hâlinde itiraz yoluna ilişkin işlerde esas incelemeye geçilmeksizin başvurunun reddine karar verileceği belirtilmiştir.

5. İtiraz yoluna başvuran Mahkemenin aynı kurala ilişkin daha önce Anayasa Mahkemesine yaptığı başvuru, Anayasa Mahkemesinin 14/3/2019 tarihli ve E.2019/26, K.2019/9 sayılı kararıyla, başvuru kararında itiraz konusu kuralın Anayasa’nın hangi maddelerine hangi nedenlerle aykırı olduğunun açıklanmadığı belirtilerek 6216 sayılı Kanun’un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından esas incelemeye geçilmeksizin reddedilmiştir. İçtüzük’ün 49. maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca Mahkemenin eksiklikleri tamamlayarak yeniden itiraz başvurusunda bulunması mümkündür. Bu durumda Anayasa Mahkemesine aynı kurala ilişkin olarak yapılacak başvuru önceki başvurunun devamı mahiyetinde olmayıp yeni bir başvuru niteliği taşıdığından söz konusu başvurunun 6216 sayılı Kanun’un 40. ve İçtüzük’ün 46. maddelerinde belirtilen yöntemine uygun olarak yapılması gerekmektedir.

6. Başvurunun incelenmesi neticesinde Anayasa Mahkemesinin 14/3/2019 tarihli ve E.2019/26, K.2019/9 sayılı kararından sonra yeniden itiraz yoluna başvuran Mahkemece bu yönde yeni bir karar alındığına ilişkin bir tutanağa başvuru belgeleri arasında yer verilmediği anlaşılmaktadır. Bu kapsamda Mahkemenin 29/5/2019 tarihli gerekçeli başvuru kararıyla yeniden Anayasa Mahkemesine başvurduğu görülmekle birlikte söz konusu karara ilişkin tutanağın, dava dilekçesinin ve dosyanın ilgili bölümlerinin onaylı örneklerinin dosyada bulunmadığı, ayrıca başvuruya ilişkin belgelerin dizi pusulasına bağlanmadığı görülmüştür.

7. Açıklanan nedenlerle 6216 sayılı Kanun’un 40. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) ve (c) bentleri ile İçtüzük’ün 46. maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerine aykırı olduğu anlaşılan itiraz başvurusunun 6216 sayılı Kanun’un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından esas incelemeye geçilmeksizin reddi gerekir.

III. HÜKÜM

22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 300. maddesinin birinci fıkrasının iptaline karar verilmesi talebiyle yapılan itiraz başvurusunun 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 40.

Esas Sayısı : 2019/67
Karar Sayısı : 2019/49

maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından, esas incelemeye geçilmeksizin REDDİNE 26/6/2019 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU